

Joke Verweerd

Vindersloon

Mozaïek | Novelle

Vindersloon

Van Joke Verweerd verschenen eerder
bij Uitgeverij Mozaïek:

De wintertuin, roman
De rugzak, roman
Permissie, roman
Paradiso, roman
Snoeitijd, roman
Op de huid, roman
Pareloester, roman
Stuifzand, roman
Retour Rantepao, roman
Wapenbroeders, novelle
Binnenstebuiten, verhalen
Spiegeling, verhalen
Spiegeling, luisterboek
Opnieuw beginnen, verhalen
Opluisteren, verhalen, gedichten en
gebeden voor christelijke feesten
Verdwalen en thuiskomen, kerstverhalen

Vindersloon wordt postuum opgedragen aan mijn
lieve zus Hildegard Spek-Breuer. Haar reactie op mijn
werk had het juiste evenwicht tussen plezierige lof
en stimulerende kritiek.

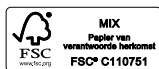
JOKE VERWEERD

Vindersloon

Novelle

Mozaïek, Zoetermeer | BCB, Harderwijk

Bij de productie van dit boek is gebruikgemaakt van papier dat het keurmerk Forest Stewardship Council® (FSC®) draagt. Bij dit papier is het zeker dat de productie niet tot bosvernietiging heeft geleid. Ook is het papier 100% chloor- en zwavelvrij gebleekt.

Deze novelle is fictie, elke overeenkomst met bestaande personen of situaties berust op toeval.

Vindersloot is een uitgave van uitgeverij Mozaïek in samenwerking met BCB ter gelegenheid van de Week van het Christelijke Boek 2015

Brancheorganisatie voor het
Christelijke Boeken- en Muziekvak

Ontwerp omslag en binnenwerk: Geert de Koning
Foto auteur: Rianne den Bok

ISBN 978 90 239 9477 0
NUR 301

© 2015 Uitgeverij Mozaïek, Zoetermeer
Alle rechten voorbehouden

www.uitgeverijmozaiek.nl
www.jokeverweerd.nl

I

Hilly's wereld, de polder, bestaat uit verschillende continenten. Ze reist wat af. Als ze op haar scooter stapt, komt het goed. Onderweg naar haar bestemming hervindt ze zichzelf, valt alles op zijn plaats. Dat is te danken aan haar Vespa. Het geluid van de motor schept orde en legt verbanden. De Vespa is meer dan een vervoermiddel, het is een vriend die de weg weet. Vooral op de Geniedijk tussen het bagagedepot Lost & Found en *De eerlijke vinder*, waar ze de Vespa zijn gang kan laten gaan. Dat is het woon-werkverkeer, de afstand die ze acht keer per week aflegt – vier keer heen, vier keer terug. Soms ook in het weekend, want op Amsterdam Airport zijn alle dagen werkdagen.

De eerlijke vinder is het kleine huis dat schuilt in een flauwe bocht van de ringdijk rond de Haarlemmermeer. Het huis van haar en Siem.

Siem heeft binnen het thuiscontinent een status aparte. In hem woedt een burgeroorlog.

Dan is er nog de volkstuin; daar is ze het liefst omdat daar niemand aan haar trekt. De volkstuin is niet ver van *De eerlijke vinder*, maar toch is het een ander continent. Want als ze daar is, is Siem alleen. Hij snapt niet wat ze daar zoekt, hij begrijpt niet wat ze daar vindt. Weg zijn omdat ze werken moet vindt hij logisch, weg zijn omdat ze weg wil zijn is in zijn ogen deserteren. Desondanks gaat ze. Zij moet neutraal blijven om toegang tot alle continenten te hebben. Anders komt ze niet heelhuids door het niemandsland.

Ze zou duidelijker moeten zijn, vooral richting Siem. Ze

zou gewoon moeten zeggen dat ze ook een continent voor zichzelf nodig heeft, een plek waar ze energie vindt in plaats van kwijtraakt. De tuin was voor Siem bedoeld om tot rust te komen, maar zij heeft er haar paradijsje gevonden. Iets vinden is niet te plannen, en iets verliezen plan je ook niet.

Het hele leven bestaat overigens uit vinden en kwijtraken. Dat is zelfs op de tuin zo, als het net opgekomen zaaigoed wegspoelt door een hevige plensbui. Dat kan ze inmiddels bijna voorspellen: de zwarte luchten zie je wel aankomen als je op de ringdijk rijdt. Vaak komen ze uit het zuidwesten tegen de hemel omhoog klimmen en worden hier boven de laagte van de Haarlemmermeer de sluisdeuren opengezet. Met dat risico kan ze leven. Dat is de natuur, het is niet te voorkomen; ze zaait gewoon opnieuw. Wat in april niet lukt, kun je in mei nog eens proberen. En wat je begin juni zaait, hoeft niet meer verpoot te worden, dat zaai je meteen op de plaats waar het groeien mag. Ze knapt er altijd zo op, maar vanavond zal ze proberen haar verlangen te bedwingen.

Het laatste stuk lijkt de Vespa wel meer last van de wind te hebben. Ze weet nu al hoe Siem zal kijken als ze binnenkomt. Ach, Siem.

Ze geeft meer gas en neemt bij een wegversmalling voorrang alsof ze er recht op heeft. De tegemoetkomende auto heeft een Pools kenteken; de bestuurder steekt zijn middelvinger op. Ze lacht, want hij weet blijkbaar niet dat zij hier thuis is, sinds ze met Siem onder aan het talud in het gras lag en hij zei: ‘Hier liggen we dik drie meter onder water en verderop was het vijf meter diep. Heb jij weleens een onderwaterkus gehad? Van mij dan?’ Die dag was goud. Hij was negentien en zij net zestien. Sinds die dag, achttien jaar geleden al, is de polder van hen samen.

Siem is verslingerd aan de polder en hij weet alle verhalen. Maar mooi kunnen vertellen is nog iets anders dan

orde houden in de klas. Dat laatste lukt hem niet; het heeft lang geduurd voordat hij dat wilde toegeven. Tot zijn dertigste was hij meester geweest van klassen vol polderkinderen, maar hij wilde docent worden, als het even kon op het prestigieuze Leeghwater College. Dat was gelukt, maar ook grandioos mislukt. Zeven jaar had hij gevochten voor zijn ideaal. Nu zit hij al drie maanden thuis.

Hilly voelt de spanning in haar keel omhoog kruipen als ze de linkerrichtingaanwijzer laat knipperen. Tiktok, tiktok, tiktok. De motor kan uit voor ze het ongelijk bestrate stoepje naar beneden neemt. Zo staat ze precies voor de schuur stil.

Nu moet ze afstappen en omkijken of de gordijnen open zijn. Ook als het raam als een blind oog over de polder staart, moet ze naar binnen.

Zeventien stappen door het grind, zeven op het platje, dan de deur. Die klemt een beetje vanwege het vocht.

Terwijl haar ogen moeten wennen aan het halfdonker zegt ze: ‘Daar ben ik.’

Hij zit op de bank, dat is oké.

Het verbaast haar niet dat hij op zijn horloge tikt. Ze loopt naar hem toe. ‘Hoeveel minuten?’ probeert ze vrolijk. Ze laat het bij een aai over zijn haar.

‘Zes minuten te laat.’ Zijn stem kraakt alsof dit vandaag zijn eerste woorden zijn.

‘Toe maar!’ zegt ze meelevend, terwijl ze de gordijnen opentrekt.

Siem knippert tegen het licht. Hij laat zich opzij vallen in de kussens en sluit zijn ogen. Ze weet dat hij nu gaat slapen, want ze is thuis. Zo gaat dat.

Op het aanrecht staan de eerste peultjes uit haar kleine kas. Die heeft ze gisteren geplukt in de hoop dat Siem ze vandaag zou afhalen en afspoelen, maar als hij niet van de bank gekomen is, heeft hij geen peul gezien. Een voor een

laat ze ze door haar handen gaan; ze knarsen van versheid en leven. Dan haalt ze de boodschappen uit haar tas: een zak aardappelschijfjes, een pak vissticks. Het bonnetje dwarrelt op de grond. Ze frommelt het in elkaar en gooit het weg, zodat Siem niet ziet dat ze boodschappen doet op Schiphol Plaza. Veel te duur, en je moet de plaatselijke middenstand zo veel mogelijk steunen. Jawel, maar hoeveel minuten zou dat dan weer kosten?

Uit de kamer klinkt gesnurk. Hij is vertrokken. Nu kan ze toch wel heel even naar de tuin? Kijken of de komkommer in het kasje is aangeslagen. Hij staat er sinds vorige week. Het is een geënte plant, dus zou hij het moeten redden. Maar daar had ze gisteren nog haar twijfels over.

Ze trekt de fleecedeken over Siem heen en bedwingt zich om hem opnieuw door zijn woeste krullen te strijken. Ze zal vanavond maar weer eens vragen of ze ze mag knippen. Naar de kapper gaan is te veel gevraagd, maar misschien kan ze zelf de boel wat fatsoeneren.

Achteruit loopt ze naar de deur – daar is ze handig in geworden. Als ze de deurknop in haar hand voelt, klinkt het: ‘Niet weggaan.’

Oké, dan niet.

Het is te vroeg om te gaan koken. Dan maar ramen lappen. Ze zet de kraan zo wijd open, dat het water in haar gezicht spettert. Dat komt wel goed uit eigenlijk.

Eerst de binnenkant maar. Ze haalt de vensterbank leeg en klimt op het keukentrapje. Spinrag in de hoek waar ze niet bij kan slaat ze weg met de zeem. Dan haakt ze de gordijnen los en stopt ze in de wasmachine.

Geen reactie van de bank.

‘De post nog geweest?’ vraagt ze, hoewel ze twee grote enveloppen en het *Witte Weekblad* op tafel ziet liggen.

‘Geen idee,’ klinkt het gesmoord. Ja hoor, hij heeft de

deken nu helemaal over zijn hoofd getrokken. Ze houdt de zucht klein, want ook zuchten maakt het erger.

Dan de buitenkant. Daar kan ze lekker met water plenzen. Met een steelpannetje zwiept ze het water tegen het glas en nog eens en nog eens.

Als ze schoon water tapt bij het aanrecht, loopt Siem op zijn sokken achter haar langs naar de wc, die in de bijkeuken is. Ze zoekt zijn blik, maar hij wil niet kijken. Wel commentaar leveren: ‘Sloof je toch niet zo uit!’

Ze recht haar schouders en tilt de volle emmer met een soepele zwaai uit de diepe gootsteen. Alsof het geen moeite kost.

Schone ramen, theedoeken en gordijnen buiten aan de waslijn, peultjes en gebakken aardappeltjes op tafel. ‘Lekker hè, Siem?’

‘Die spirituslucht maakt me misselijk.’ Hij schuift zijn bord weg.

‘Er is nog yoghurt; wil je?’

Hilly zet de deur naar de opkamer open; de laagstaande zon komt de kamer in. Eigenlijk is dit Siems werkkamer, maar sinds hij er niet meer komt, staat de strijkplank er. Hilly gooit de droge was van haar schouder over de leuning van de bureaustoel, die eronder bedolven raakt.

Siem begint een klein beetje tot besef te komen. Dat is met deze medicijnen zo: tegen het einde van de dag gaat hij pas leven.

‘Gaan we naar het journaal kijken?’ vraagt hij.

‘Ik moet nog strijken.’

Strijken is beter dan Siems commentaar aanhoren.

De geur van de polder stijgt op uit het wasgoed als ze de strijkbout erop zet. Het is niet haar lievelingsklus, maar het

ordent. Eigenlijk houdt ze wel van orde en strakke stapeltjes, al is ze niet zo fanatiek als Matthy, haar tien maanden oudere zus.

Alsof Siem gedachten lezen kan, zegt hij: ‘Vanmiddag is Matthy nog langs geweest. Met die pief van haar, piloot hotemetoot.’

Hilly kijkt verrast op. ‘Hé, leuk voor je. Had ze wat, of kwamen ze zomaar?’

‘Ze kwamen zomaar.’

‘Maar wat zeiden ze dan? Had Sweder een paar dagen vrij tussen de vluchten door?’

‘Geen idee.’

‘Nou ja, maar wat...’

Siem zet het geluid van de tv harder. ‘Ze kwamen lángs, zeg ik toch? En ik was er niet. Ze moeten maar komen als jij thuis bent. Ik ben geen prettig gezelschap.’

‘Heb je hen voor de deur laten staan?’ Ze hoort zelf het ongelooft in haar stem.

Siem haalt zijn schouders op en trekt zijn benen op de bank.

Ze kijkt om, bijt net snel genoeg op haar lippen om niet te zeggen: ‘Siem Geluk, ik snap jou niet. Vertel het me dan niet, zodat ik me niet hoeft te ergeren aan je stomme gedrag.’

De strijkbout sist een nijdige stoomwolk naar buiten.

Hilly trekt de stekker uit het stopcontact. Ze gaat naar de tuin. Nee, ze geeft nergens aan toe, ze doet het allemaal beheerst. Te beheerst misschien.

De komkommer hangt slap, maar is nog te redden. Ze duwt de gieter in de sloot die smal maar wel diep is, en met een zingend geluid stroomt hij vol. Het water is een beetje polderwaterbruin, maar wel helder.

Als ze de gieter voor de tweede keer laat vollopen, valt

haar oog op een appel, blozend en fris, dobberend in het midden van de sloot. Er schiet een trilling in haar linkeroog; dat gebeurt altijd als ze van binnenuit in staat van paraatheid wordt bevolen.

Ze blijft zitten, de gieter onder water, haar hand aan het handvat. Hij lijkt niet veel te wegen zo. Het water lijkt in de gieter bruiner dan dat in de sloot. Die appel drijft hier niet alleen: verderop vaart een sinaasappel en tussen het riet is een kleine tros druiven blijven hangen. Aan de overkant – die kartonnen bak, die ze wel zag, maar niet opmerkte. Daaronder het geel van bananen.

Ze trekt de gieter, die ineens loodzwaar is, omhoog en zet hem op het pad. Met een rietstengel dirigeert ze de appel naar de kant. Hij is mooi, hij heeft niet langer dan een paar uur in het water gelegen. Ze legt hem naast de gieter, springt dan over de sloot om het kartonnen fruitschaaltje te pakken. Er ligt een kaartje tussen de bananen. *Van harte beterschap, Siem. Van ons allemaal. De leerlingen en het personeel.* Het handschrift komt haar bekend voor: van de directeur van het Leeghwater College, waar Siem tot voor kort geschiedenis doceerde. Waar hij overspannen raakte, omdat hij het zo graag goed wilde doen. Waar hij de grip op de gang van zaken verloor en zijn krediet bij de collega's. Waar hij genegeerd en uiteindelijk weggepest werd. Hij is doorgaan totdat hij er letterlijk bij neerviel.

Dat was begin februari, toen ze op haar werk werd gebeld. Eigenlijk had ze geen tijd. Ze was Raf aan het inwerken; het was zijn derde dag. Het was verrassend leuk geweest. Hij vond alles wat ze vertelde interessant, deed zijn best op een vanzelfsprekende manier. Ze had gedacht dat het misschien bij zijn Turkse afkomst hoorde. Als afdelingshoofd moet ze nog weleens op haar strepen staan, maar bij hem nooit.

Raf is respectvol en behulpzaam, en hij glimt van een compliment. Hij is maar een jaar ouder dan Siem, maar een grotere tegenstelling dan tussen die twee is niet mogelijk. Siem blijft jongensachtig, Raf heeft een mening en hij ziet alles. Hij is snel van begrip, in alle opzichten, alsof hij precies weet wat zij aankan. Een grap, een knipoog, en als hij dichtbij staat, voelt ze dat. En met Siem is het al zo lang moeilijk, moet ze altijd schipperen en kijken wat het lijden kan. Raf heeft alles wat zij nodig heeft. Ze voelt zich zestien als hij haar aankijkt, maar ze weet heus haar grenzen wel. Ze gaat echt niet verliefd worden.

Toen Raf haar die dag de telefoon kwam brengen – ze was in het bagagedepot bezig – drong het in eerste instantie niet eens tot haar door dat het om Siem ging. De telefoon was warm van Rafs hand en dat tintelde tegen haar wang. En dat Raf bezorgd keek, weet ze ook nog. Bezorgd om haar.

‘Hilly, met Van der Swan spreek je, van het Leeghwater College. Het gaat niet goed hier, Siem is uitgevallen. We hebben de ambulance gebeld.’

Eerst had ze nog bijna geglimlacht om die woorden ‘Siem is uitgevallen’, alsof hij een apparaat was dat het niet meer deed. ‘Ik kom er aan,’ had ze gezegd, met een rare bibber in haar stem. Raf had haar naar het Spaarne Ziekenhuis gebracht. En Siem was Siem niet meer.

Nu zijn ze bijna vier maanden verder en ze denkt bijna nooit meer wat ze in het begin vaak dacht: het gaat wel weer over.

Iemand heeft een fruitmand gebracht, een collega of Van der Swan zelf. Nu snapt ze het weer. Haar hart stroomt vol. Siem kan hier momenteel niet mee omgaan. Het bliksemt voortdurend in zijn hoofd. Een fruitmand levert kortsluiting op, zo heftig dat hij de boel in de sloot kiepert. Zo gaat dat met kortsluiting: pats – alles uit.

Ze heeft het zich laten uitleggen. De vergelijking met een apparaat is zo gek nog niet. Je hebt mensen die altijd aanstaan. Als je de uitknop niet weet te vinden, gaat het een keer fout.

Ze moet naar huis nu. Ze moet Siem laten merken dat ze begrijpt waarom hij Matthy en Sweder voor de deur heeft laten staan. Dat ze wel snapt dat hij geen mooi weer kon spelen en een babbeltje met Sweder kon maken over wat piloten zoal meemaken. Was Matthy maar alleen geweest.

Hilly zet haar voet op de spade om een gat in de gezamenlijke mesthoop te graven. Eigenlijk zonde van die mooie bananen, maar waar moet ze ze anders laten? Raf houdt van bananen, maar ze kan ze echt niet mee naar huis nemen.

Ze moet opschieten. Ze wil kijken hoe Siem kijkt en hij zal willen weten of zij het weet. Maar als ze zich omdraait naar de ringdijk, hangt daar een niet te negeren oranje bal in de lucht; zo ziet de ondergaande zon er vlak voor de langste dag uit.

Hilly gaat zitten. Haar spijkerbroek wordt nat van het gras, maar dat boeit niet; wel dat de gieter nog leeg moet bij de komkommer.

De zon duikt weg achter de lage langgerekte streep wolken aan de horizon. Dat heb je vaak hier: na een warme dag maakt de zee een bed voor de zon.

Niet aan Raf denken. Opstaan en terug naar Siem!

De man aan de balie van Lost & Found heeft weinig geduld; hij trommelt met zijn vingers op de balie en zijn zucht geeft aan dat het hem veel te lang duurt. Maar Hilly gaat er geen stap sneller van lopen. Hij wacht maar even. Ze werkt eerst deze klus af, anders kan ze straks opnieuw beginnen.

Ze scrollt door de lijst om te tellen of het aantal verzoeken klopt met de stapel pakketten die per pakketservice verzonden moeten worden. Ze kijkt achterom of de printer aanstaat om de adreslabels te printen. Raf, aan het bureau tegenover haar, stopt met tikken en vraagt met een hoofdbeweging naar de balie of hij moet gaan.

‘Nee, hoeft niet. Ik ben zo klaar.’

Hij legt even zijn hand op zijn hart, maakt een kleine buiging om haar een glimlach te ontlokken. Ja, ze weet dat hij graag voor haar opstaat, maar het hoeft echt niet.

De man bij de balie kucht nadrukkelijk. Goed dat er geen belletje staat, anders had hij dat flink mishandeld, denkt Hilly vermaakt.

Ze turft de lijst af en schuift haar bureaustoel achteruit. Bij de balie schuift ze het glaspaneel open; dat praat net even wat persoonlijker dan door de gaatjes in het glas.

‘Goedemorgen. Wat kan ik voor u doen?’

‘Mijn paspoort is gestolen. Ik weet zeker dat ik het in mijn achterzak had zitten. Wil ik inchecken, schrik ik me te barsten! Kunnen jullie die zakkenrollers niet eens achter slot en grendel zetten?’

‘Dat is heel vervelend. Maar als dat inderdaad zo is, dan

moet u aangifte doen bij de politiepost, het bureau van de marechaussee. Daar kunt u ook een nooddocument laten uitschrijven, want ik begrijp dat u uw vlucht wilt halen. Waar vliegt u heen, met welke luchtvaartmaatschappij en hoeveel tijd hebt u nog?’

De man haalt een dik pakket paperassen uit zijn heuptasje en begint dat op de balie open te vouwen. Als hij bukt om iets van de grond op te rapen, ziet Hilly een donkerrood randje boven het borstzakje van zijn poloshirt uit steken. Het bedwingen van de grinnik lukt niet helemaal, de man kijkt geïrriteerd op. Ze wijst en als hij het dan nog niet snapt, buigt ze zich over de balie om op zijn borst te tikken.

‘Verrék!’ zegt hij hartgrondig, maar de opluchting straalt van zijn gezicht.

‘U ook een fijne dag!’ zegt Hilly, maar de ironie ontgaat hem. Hij propt de papieren lukraak terug en klemt het paspoort in zijn hand.

‘Voordat hij bij de incheckbalie is, is zijn e-ticket verdwenen. *Guess what?* Gestolen natuurlijk!’

‘Slot en grendel.’ Raf draait verrukt zijn ogen omhoog.

‘Ja mooi, hè? Altijd heeft een ander het gedaan.’

Raf knikt. ‘Dat andere woord, wat zei hij nou?’ piekert hij hardop.

Hilly schiet in de lach, ze weet wat hij bedoelt. ‘Verrék!’

Raf zegt het een keer na, op precies dezelfde toon. ‘Is dat een vloek, Hilly?’

‘Iemand dood wensen, ja, dat is toch eigenlijk wel een vloek.’

‘Rare man. Wie zegt er nu zoiets tegen jón?’

Even haken hun blikken in elkaar. Dan draait ze zich haastig om en zet zich aan het werk. Met een druk op de knop floepen er achtenveertig e-mails binnen. Als ze de eerste heeft geopend, begint ze te lachen.

‘Wat is het?’ wil Raf weten.

‘Lees maar, het is voor jou. Over dat lammetje van gisteren. Er is zelfs een foto bij.’

Nu komt hij naast haar stoel staan en buigt zich naar het scherm. Een vleugje van zijn geur, zijn adem langs haar wang. Ze wijst aan.

Hij leest hardop: ‘Beste mensen van Lost & Found, zojuist kwam de UPS-chauffeur jullie pakketje afleveren. Wat waren we gelukkig toen het ons enige echte troeteldier bleek te bevatten. Na zes dagen zoeken, vragen en huilen is onze Beau nu weer gelukkig. Ontzettend bedankt!’

Hilly klikt door naar de foto. Een blond kindje met blauwe kijkers drukt een speelgoedknuffel tegen zich aan.

‘Daar doe je het voor!’ zegt Raf.

Ze kijkt op. Dat zijn haar woorden, die hij heeft overgenomen. Zoals Raf dat zegt, voelt het als een aai. Ze glimlacht naar hem, want nu moet zij zeggen: ‘Nu staan we weer quitte!’

Ze voelt zelf dat haar gezicht ontspant onder zijn blik. ‘Ja, daar doe je het voor,’ herhaalt ze zijn woorden, maar nu hebben die woorden met de foto van een kindje met knuffeldier niets meer te maken.

Soms raakt hij even haar schouder aan, maar deze keer niet. Hij recht zijn rug en haalt de adresstickers uit de printer.

‘Zal ik even meelopen voor een dubbelcheck?’

‘Graag, dan kan het met de koeriers mee.’

Ze loopt meteen de gang in en zet de deur naar de andere ruimte open. Daar schijnt de zon dwars door de zonwering heen. Wat een verschil met het tl-licht aan de balie! Ze knipert en heel even dansen er zwarte vlekken op haar netvlies.

‘Janine, we gaan even de spullen wegbrengen. Heb jij tijd voor de balie?’

Janine kijkt om en knikt haastig; ze was duidelijk met andere dingen bezig. Straks maar weer eens aankarten. Zo haarscherp als Raf alles aanvoelt, zo hardleers is Janine.

Raf houdt de deur voor haar open en met de map in haar hand loopt ze naast hem. Hij neemt grotere stappen dan zij. Ze weet dat het niet lukt om gelijk te komen, maar toch probeert ze het, als altijd. In de glazen wand loopt hun spiegelbeeld mee. Ze kijkt daar graag naar: twee mensen die dezelfde kant op gaan, onderweg naar een gezamenlijke bestemming.

In de koeriersruimte heerst een andere drukte. Daar staan de rolluiken naar buiten open; het waait er altijd. Bestelbusjes rijden af en aan en er staat zoals gewoonlijk een rij chauffeurs bij het koffieapparaat. Dit is het domein van Koos, die alle binnengekomen goederen labelt en wegzet op datum van binnenkomst.

Op de werkbank liggen de pakketten en enveloppen die vandaag worden verstuurd. Hilly controleert en vinkt af en Raf stapelt de boel in de verschillende trolleys. De meeste mensen kiezen voor ongefrankeerde verzending via Post-NL, maar ook UPS brengt veel gevonden voorwerpen bij hun eigenaar terug. Bij de FedExbalie zit Ciska, zij gaat over de internationale verzending. Wat overblijft, wordt op de plank 'ophalen' gezet.

Bij Ciska blijven ze even hangen. Ze heeft een nieuwe telefoon en vraagt: 'Weet een van jullie hoe WhatsApp werkt?'

Ze grijpen allebei naar het mobieltje en even lijkt het de vraag wie er wint. Raf verovert het apparaat, maar biedt het haar aan op zijn platte hand.

'Voorzichtig nou,' roept Ciska, 'het is een dure!'

Ze buigen zich over het scherm; het komt vast door Rafs nabijheid, dat ze niet meer weet wat ze ook weer uitleggen moet.

Weer terug achter haar bureau probeert Hilly in rap tempo de binnengekomen e-mails in de juiste mappen te plaatsen, in de hoop dat het aan de balie even rustig blijft.

Maar dat is niet het geval. Ze krijgt een bak met gevonden spullen via de infobalie. Een wandelstok, gevonden in de koffiebar in Vertrekhal 3. Een babyschoentje, roze. Als nieuw: maatje 17 heeft meestal nog geen slijtage. Een zonnebril, een sleutelbos en een tasje met Leonidas-bonbons. De chocoladegeur is haast niet te weerstaan. Twee lege portemonnees, door de schoonmakers gevonden in de prullenbakken op het perron. Ze belt de beveiliging om door te geven dat er weer zakkenrollers bezig zijn. Kan de waarschuwing op de intercom? Een van de portemonnees kan meteen terug naar de eigenaar, die boos en verongelijkt constateert dat hij tweehonderd euro kwijt is.

‘Uw bankpassen en verzekeringspas zitten er nog in. Het had erger gekund,’ probeert Hilly. Vergeefse moeite: de man loopt weg zonder een groet. Er wordt een laptop binnengebracht, die onbeheerd in het panoramarestaurant werd aangetroffen. De vinder wil weten of er een vergoeding kan worden geregeld, voor het eerlijk aangeven van het gevonden voorwerp. Hilly schuift hem een formulier toe, waarop ook ruimte is voor zijn naam en adres. Ze wil hem niet ontmoedigen, maar in de praktijk blijft het meestal gewoon bij opluchting.

‘Wat zitten jullie hier trouwens weggestopt in de kelder! Ik heb een half uur met die laptop rondgelopen om jullie balie te vinden!’

‘U kunt de gevonden voorwerpen kwijt bij de infobalies en bij de security; dat is toch duidelijk aangegeven?’

‘Ja zeg, dan gaan zij met de eer strijken. Ik heb dat ding toch gevonden?’

‘Maar u vult nu precies hetzelfde formulier in dat ze daar hebben liggen.’

Al schrijvend moppert de man: ‘Dan had ik dat ding dus beter gewoon kunnen confisqueren!’ Hij kauwt op de achterkant van de fijschrijver. Die kan dus straks linea recta de prullenbak in.

De man kijkt toe als ze het formulier in de ringband van vandaag stopt. ‘Ik ga je elke dag bellen, dame! Ik laat het niet gebeuren dat er van alles aan de strijkstok blijft hangen hier.’

‘Natuurlijk,’ zegt ze neutraal, ‘u kunt altijd het bandje inspreken, en de openingstijden staan op internet.’

Hij kijkt nog om, voelt zich duidelijk in de maling genomen, maar Hilly weet hoe het werkt: haar mondhoeken krullen niet.

Raf zet een bekertje koffie op haar bureau. ‘Bijna lunchtijd! Ik haal even een broodje.’

Ze knipoogt naar hem, terwijl ze de telefoon opneemt en luistert naar het radde betoog aan de andere kant van de lijn.

‘Mevrouw, ik heb afgelopen maandag niet gewerkt. Ik weet niet of er een rollator is binnengebracht. Ik kan u wel uitleggen hoe u het beste kunt handelen. U gaat naar de website van Lost & Found en downloadt het formulier. Dat stuurt u per e-mail terug. Dan zit u hier in het systeem. Daarna wordt u teruggebeld of gemaïld.’ Ze heeft intussen al zeven poppetjes getekend. ‘Nee mevrouw, we hebben hier bij de balie geen zicht op wat er maandag is binnengebracht. Aan het einde van een werkdag gaat alles naar het magazijn. Aan de hand van uw ingevulde formulier gaan we op zoek, zo is het protocol. Als het voorwerp gevonden is, mag u zelf beslissen hoe u het terugkrijgt, per koerier of per post.’

Intussen wordt er op de andere lijn ook gebeld en zo gaat het nog een poosje door. Hilly’s maag rammelt; een blik op de klok vertelt dat haar middagpauze tien minuten geleden begonnen is. Waar blijft Janine om de balie over te nemen?

Ze schakelt de telefoons door naar de voicemailbood-

schap dat het middagpauze is. Maar het loket moet openblijven, dus zit er niets anders op dan hier achter haar bureau aan haar boterhammen te beginnen. Alle kans dat Raf en Janine hun lunchtijd gebruiken voor een wandelingetje in de zon, of lekker op het terras van Délifrance zitten. Van Raf kan ze dat hebben, die is altijd stipt op tijd terug. Janine loopt de kantjes ervan af.

Maar laat ze zich nou niet opwinden. Dat is altijd zo geweest en dat zal heus niet veranderen. Bovendien: als Raf nu zou binnenkomen, dan mocht Janine wel een vol uur lunchpauze houden. En als Pieter of Roberto langer wegblijft, is dat ook prima. Ze zucht. Raf en Janine, dat zou haar niets moeten doen. Ze zou wijzer moeten zijn. Het leven is al moeilijk genoeg.

Alsof ze het oproept, klinkt uit haar tas het kraaien van een haan: de ringtone van haar mobiele telefoon. Siem. Hallo zeggen hoeft niet, hij steekt meteen van wal: er hangt weer een nare lucht in de kelder.

‘Altijd toch al? Dat is niets nieuws. Gewoon muf toch?’ Het zou geruststellend moeten klinken, maar dat doet het niet. Er zit tegenwoordig te snel paniek in haar stem.

Siem zegt dat het nu erger is dan anders, dat het onder de deur door kruipt en dat de hele gang stinkt. Dat het op zijn longen slaat en hij het er benauwd van krijgt. Hij begint te hoesten. Nu kan ze er helemaal niet meer tussen komen. Ze wacht; straks zal hij roepen of ze heeft opgehangen.

‘Ben je er nog, Hil?’

‘We hebben er toch naar laten kijken? We gaan vanavond samen uitzoeken waar die lucht vandaan komt. Er zit een roostertje in de keldermuur. Misschien moet dat schoongemaakt worden. Of misschien zit er een dooie vogel in de spouwmuur.’

‘Vanavond? Als ik inmiddels niet gestikt ben, bedoel je.

Er zijn hier meer mensen doodgegaan aan moerasgas.’

‘Joh, maak het nou niet erger dan het is. Een rotte aardappel stinkt ook verschrikkelijk.’

‘Bagatelliseer het maar weer. Het is goed, hoor. Jij weet het altijd beter. Ik val je niet meer lastig.’

Ze blijft staan met haar mobiel aan haar oor tot het irritante geluid van de ingesprektoon door haar hele lijf tot in haar tenen is gezakt. Ze heeft niet gezegd: ‘Zo snel stik je niet’ en ook niet: ‘Stik maar.’ Alleen maar gevraagd of hij het niet erger wil maken dan het is. Dat is blijkbaar precies de foute opmerking.

Ze wil eten, maar moet al kokhalzen bij de eerste hap. Stoppen maar, alleen een kop thee, dan heeft ze voor even een warm gevoel vanbinnen.

Het is kwart voor twee als Raf de deur voor Janine openhoudt. Ze hebben pret samen, hoog klinkt Janines schaterlach. Glanzen haar ogen altijd zo, of is er iets gebeurd?

‘Wist jij dat Raf christelijk is, Hilly, en dat hij helemaal nooit in de moskee komt?’

‘Ja; dat is toch geen geheim?’

‘Ik dacht dat alle Turken moslim zijn. Maar nee, Raf is de uitzondering die de regel bevestigt. Hij gaat gewoon naar de kerk! Welke is het ook alweer?’

‘De Witte Kerk aan de Hoofdvaart. Ik ga vaak samen met mijn burens, daar heb ik een heel goed contact mee.’

‘De Witte Kerk? Daar gingen mijn ouders vroeger ook. En ik maar denken dat jij de moskee platliep en het goede voorbeeld was voor heel veel andere moslims.’

‘Ik ben christen van huis uit. Turkije is de bakermat van het christendom. Dat heb je vast wel op school geleerd.’

‘Niet dat ik weet. Wist jij dat, Hil?’

‘Ik weet dat Raf christen is, ja. Hij heet toch niet voor niets Rafael – dat is de naam van een aartsengel.’

‘Is dat zo? En wat betekent dat dan?’

Dat is echt Janine: als iets haar interesse heeft, is ze niet meer te stoppen.

Raf lijkt het leuk te vinden dit keer. Hij gaat er voor zitten: ‘Rafaël is inderdaad een van de aartsengelen en de naam betekent: God geneest. Ik geloof ook dat God inderdaad heel maakt wat stuk is. Dat is de basis voor mij.’

‘Ik ga je voortaan voluit Rafaël noemen!’ lacht Janine.

Raf reageert niet op Janine, hij komt naast Hilly staan. ‘Wist jij de betekenis niet, Hilly?’

Ze kijkt op en schudt even haar hoofd. ‘Nee, dat wist ik niet, Raf. Mooi, heel mooi.’

‘En hoe heten die andere aartsengels... eh, engelen? Weet je dat ook?’

Als Janine nu eens ophield met haar gekakel, dan zou Raf op het puntje van haar bureau komen zitten en dan zou het gesprek een heel andere kant op gaan. ‘God geneest’ is eigenlijk precies wat er op dit moment in Rafs ogen staat geschreven. Als ze lang genoeg in zijn ogen zou kunnen kijken, zou het misschien wel overslaan. Een beetje geloof kan ze momenteel wel gebruiken. Vroeger hadden ze het geloof met de paplepel binnengekregen, maar er was zo weinig van over. Sinds pa en ma in Zuid-Frankrijk waren gaan wonen, gingen Matthy en zij alleen nog met Kerst naar de kerk. Ze had het wel mooi gevonden om in de kerk te trouwen, maar toen ze daarnaar informeerde, bleek er een soort cursus aan vast te zitten. Siem liep er niet warm voor en toen was het steeds minder belangrijk geworden. Tot nu toe lukt het prima zonder. Op de tuin is God overigens soms wel dichtbij.

Ze moet niet oeverloos zitten dagdromen, ze moet verder. ‘Hier is de lijst, en ik schakel de telefoon door, Janine.’

‘Is het veel?’ vraagt Janine met een boze blik naar de balie waarvoor een jongeman al een tijdje probeert hun aandacht te trekken.

Hilly haalt haar schouders op. ‘Dat maakt niet uit. Het moet toch behandeld worden.’

Janine neemt de map van haar over en ploft met een zucht op haar stoel om de eerste beller te woord te staan.

Raf heeft het loket al geopend, maar draait zich naar haar om. ‘Jij hebt nog geen pauze gehad, Hilly. Loop even een rondje frisse-neus.’

Zoals hij het zegt, klinkt het al een beetje naar genezing.

Een rondje frisse-neus wordt het niet: ze loopt naar de drogist, voor iets tegen muffe lucht in de kelder. Ze kiest de meest professionele verpakkingen die bij de luchtverfrissers te vinden zijn. Als ze met bloemengeur thuiskomt, voelt Siem zich niet serieus genomen. Het meisje achter de kassa breekt een extreem lange nagel als ze de drie flessen en twee spuitbussen in een plastic tas zet. Gelukkig heeft ze dus meer aan haar hoofd dan zich af te vragen wat iemand met zo veel luchtverfrissers moet. Vijfendertig euro tegen de moerasgasen, als het maar helpt.

Nu heeft ze wel een grote beker versgeperst sinaasappelsap of een smoothie verdiend. Bij de Juicy-corner op haar beurt wachtend, ziet ze haar zwager aan de bar hangen. Even twijfelt ze of ze Sweder zal aanspreken. Hij lijkt op te gaan in een gesprek met de lachende stewardess in het KLM-blauw.

‘Een smoothie sinaasappel-banaan,’ zegt ze op het ongeduldige *‘Lady, your turn, please!’* Het geluid van de blender overstemt het lachen van de KLM-dame, maar lachen kan ze, ze heeft een prachtig wit gebit.

Als Hilly heeft afgerekend en ongezien wil verdwijnen, ziet ze dat Sweder afscheid neemt met drie vluchtige kussen. Het meisje loopt heupwiegend weg, ze weet dat ze wordt nagekeken. Sweder schuift op naar haar barkruk en bestelt nog een espresso. Dan draait hij zich om, heeft blijkbaar haar blik gevoeld, en steekt zijn hand op. Nu kan ze er niet meer

onderuit. Met het rietje in haar mond loopt ze naar hem toe.

‘Hé, Sweder! Hoe is het?’

Natuurlijk begint hij over Siem – hoe kan ze denken dat hij haar zal ontzien? Sweder vraagt zich nooit af hoe hij overkomt en of hij misschien beter iets minder rechtstreeks zou kunnen zijn.

‘Ha, Hilly! Dat gaat niet goed, hè, met die dooie! Hij liet ons gewoon voor de deur staan! Waar slaat dat op?’

Het liefst zou ze zich omdraaien en weglopen, maakt niet uit waar naartoe. In ieder geval weg van hier! Niet dat prikken in haar nek voelen en die galm van het bonzen van haar bloed in haar hoofd.

‘Geen idee!’ zegt ze met een strakke mond.

Sweder denkt dat ze uitleg nodig heeft; hij gaat ervoor zitten. Op zijn manier gaat hij haar de hele bliksemse boel uitleggen. Als je nou eens net zo gemakkelijk je oren kon dichtdoen als je ogen! ‘Zegt Matthy gistermiddag tegen me: “Ik wou even naar Siem. Kijken hoe hij het maakt.” Ik had er eerlijk gezegd niet veel zin in, ik wou het eigenlijk een beetje rustig aan doen op mijn laatste vrije dag. Tegen zessen moet ik naar Bangkok vliegen, dus ik heb mijn rust ook wel nodig. Maar als Matthy iets in haar hoofd heeft, dan zit het nergens anders. Het kon niet wachten. Wij moesten op stel en sprong bij Siem langs.’

‘Nou, dat is toch gelukt? Jullie zijn langs geweest, toch?’ Het is alsof Siem op haar schouder zit, nu ze zijn woorden steelt. Dezelfde nepgrap waaraan ze zich gisteren zo ergerde. Ze slurpt het laatste beetje vruchtvlees uit de beker; met een klap zet ze hem op de bar. Het deksel vliegt eraf en rolt een eind weg. Ze laat het gebeuren. Haar rug kan even niet buigen, ze weigert te bukken.

‘Goede vlucht, Sweder, en kom gerust nog eens langs als je tijd hebt.’

Zijn ogen worden groot van verbazing, hij heft zijn handen in een gebaar van onbegrip.

Nee, ze kijkt niet meer om. Hij zal Matthy wel lastigvallen met zijn frustratie, want hij is er niet aan gewend op zijn nummer gezet te worden. En Matthy komt dan vanavond zeker op de fiets, niet langs, maar aan. Als ze zich dan alsnog wil schamen, zal ze Matthy om excuus vragen. Siem kan wel met Matthy opschieten en misschien weet zij iets over moerasgas en mufte lucht.

In de sanitaire ruimte schrikt ze zo van haar gezicht in de spiegel, dat ze terugloopt naar de drogist, waar ze met de make-up testers haar wangen, ogen en mond bijwerkt.

Bij de trap naar de kelder ziet ze Raf die twee dames te woord staat. Ze zijn gesluierd en Raf spreekt Turks met hen. Zijn stem klinkt kalmerend en geruststellend, hij maakt kleine gebaren met zijn handen. Is dat onmacht of verontschuldiging? Ze gaat naast hem staan: twee tegen twee is eerlijker, ook al kan ze niet verstaan waarover de discussie gaat.

Raf kijkt op en fronst zijn wenkbrouwen als hij haar ziet. Zijn lichtbruine hand komt even op de mouw van haar uniformjasje. De blikken van de dames doen vermoeden dat hij haar voorstelt als de directeur of zo iets. Nu keert hun verontwaardiging zich tegen haar. Maar dan zullen ze toch Nederlands moeten praten. Of Engels, Duits of desnoods Frans.

‘Wat is er aan de hand? *Can I help you, please?*’

Als de dames blijven voortrebbelen in hun eigen taal, legt Raf uit: ‘Ze zijn gisteren vergeten een koffer van de bagageband af te halen. Ik probeer uit te leggen dat ze naar de balie van de vliegmaatschappij moeten.’

‘Welke vlucht hadden ze?’

‘Ze vlogen met Corendon vanaf Istanbul Sabiha.’

‘Vluchtnummer?’

‘Daar zijn ze het niet over eens.’ Hij doet alsof hij met de rug van zijn hand het zweet van zijn voorhoofd veegt, zijn ogen hebben pretlichtjes.

‘We kunnen hier niets voor hen doen; ze moeten naar de balie van Corendon.’

‘Dat heb ik gezegd, maar ze begrijpen het niet.’

Intussen raken de vrouwen bijna slaags om de map met papieren die uit de tas van een van hen wordt getrokken.

‘Dan breng je ze even!’

Hij draait zich naar haar toe, terwijl de papieren over de betegelde vloer uitwaaiëren en de dames op hun knieën verder ruziën. ‘Dat meen je niet!’ zegt hij geluidloos. Hilly leest de woorden van zijn lippen. Als intimiteit elektrisch geladen zou zijn, dan zou het knetteren tussen hen. Wat is dat nou? Ze zijn gewoon aan het werk. Hij zegt niets liefs, het moet aan haar liggen. Ze wil een stap opzij doen, maar doet het niet.

De telefoon gaat. Nu moet ze wel van hem wegstappen en in beweging komen.

Ze schuift achter de computer en zoekt de lijst van gevonden voorwerpen van eergisteren. ‘Helaas, meneer, er is hier geen fototoestel binnengekomen. Als u wilt dat wij het in de computer zetten, kunt u het beste het formulier downloaden en invullen. Zo komt het bij ons op de rol te staan. Mocht het alsnog gevonden worden, dan weten wij u te vinden.’

‘Weinig kans zeker?’ vraagt de man

‘Eergisteren... Eerlijke vindsters komen meestal meteen.’

‘Tja, misschien moet ik nog eens achter in de auto gaan kijken.’

‘Als u dat nog niet gedaan hebt, zou ik daar maar mee beginnen. Goedemiddag en succes.’ Vriendelijk en diplomatiek blijven kost niets, dat heeft ze zich in de zeven jaar dat ze hier werkt wel aangeleerd.

Het duurt lang voordat Raf terug is en dan heeft ze net drie gesprekken in de wacht staan: geen tijd dus om te vragen hoe het afgelopen is en of de dames nog slaags geraakt zijn.

Raf zet een bekertje koffie bij haar neer; met het roerstaafje van zijn eigen koffie roert hij de suiker erdoor. Dan gaat hij voor een laatste rondje langs de security en de info-balies, om op te halen wat er is binnengekomen aan gevonden voorwerpen. Ze had gehoopt mee te kunnen, maar er moet iemand bij de telefoon blijven.

Het is vier uur. Ze gaat zo naar huis, naar Siem. Ze stapelt de koffiebekertjes in elkaar en drukt ze plat voor ze ze in de afvalcontainer laat vallen.

Intussen komt Johan binnen, die sinds een week of vier bij het bagagedepot werkt. Ze kent hem nog van vroeger, hij zat bij haar op de basisschool. Het is grappig om te werken met een collega die in sommige gevallen maar een half woord nodig heeft, maar soms is het buitengewoon lastig.

‘Hoe is het met Siem?’

Kon ze nu maar gewoon zeggen dat Siem oké was. Omdat ze zwijgt, loopt hij naar haar toe. Hij heeft zojuist buiten aan zijn laatste nicotineshotje gewerkt, ruikt ze.

Ze trekt haar neus op, hij duidt dat als antwoord. ‘Niet goed? Hoelang gaat dat dan nog duren? Hij heeft toch wel hulp? Pillen, de haptonoom, de zielenknijper?’

‘Daar moet hij allemaal niet zo veel van hebben. Ja, anti-depressiva, en hij heeft van de Arboarts het advies gekregen om te gaan lopen. Hardlopen.’

‘Lopen als therapie. En dan loopt er iemand met hem mee? Kan hij praten onderweg?’

‘Dat kan geregeld worden, maar dat ziet Siem niet zitten. Ik zou al blij zijn als hij er in zijn uppie aan begon, al was het maar een half uurtje langs de Hillegommerdijk.’

‘O, hij is nog niet begonnen? Tja, je moet het zelf doen!’ Johan draait zich van haar af, de zolen van zijn sneakers maken een schril geluid op de vloer.

Als ze nu gewoon nog tien minuten naar de klok blijft kijken kan ze opstaan en naar huis, naar Siem.

Vier minuten te vroeg loopt ze buitenom naar de stalling. Het is warm, het terras puilt uit. Het lijkt wel vakantietijd.

Als ze de Vespa start, heeft het geluid van de motor ook te maken met vrijheid. Zodra ze zit, voelt ze opluchting. Nu mag ze toegeven aan haar ongeduld. Ze geniet van de rit: wind in haar haren, scherp door de bochten. Tussen haar voeten staat de tas met antikeldermufheid, onder haar zadel een pastamaaltijd voor straks.

Met haar hoofd in de wind ademt ze beter. Het is eigenlijk onmenselijk om op klaarlichte dag in een ruimte met enkel kunstlicht te moeten werken. De wereld is prachtig als de zon schijnt. Als Siem dat niet meer weet, zal ze het hem aan zijn verstand peuteren. Hij is vastgelopen in de modder. Hij moet schoonspoelen en tegen de dijk op kruipen. Hij moet op adem komen. Verzin een list in plaats van een smoes. Hardlopen met iemand anders, een coach of een maatje. Geen gek idee van Johan.

Als ze thuiskomt en de motor uitzet voor ze het stoepje neemt, hoort ze gelach. Het komt achter het huis vandaan. Met ingehouden adem laat ze de scooter uitrollen voorbij het terras tot aan de schuurdeur; daar draait ze zich om naar het huis. Op de tuinbank onder het achterraam zitten Siem en Matthy, allebei met een flesje bier in hun hand. Matthy heeft een zomerjurk zonder mouwen aan en Siem zit in zijn hemd. Ze lacht mee. Je hoeft er niet altijd een reden voor te hebben, je kunt ook lachen om het lachen zelf.

Siem heft zijn biertje als groet en Matthy staat op om haar een kus te geven. In die kus zit de vraag om vergeving

voor het geval Sweder misschien lastig geweest is. Hilly knikt tegen haar zus en hoewel ze niet van bier houdt, zegt ze tegen Siem: ‘Yep, ik doe mee. En laat me dan eens meelachen. Daar ben ik echt aan toe!’

Een ontroerende en diepmenselijke novelle over vinden en verliezen, over geloof, hoop en liefde.

De Haarlemmermeer is het decor voor het verhaal van Hilly van Lynden en haar man Siem. Hilly werkt op Schiphol Airport aan de balie van Lost & Found, Siem zit thuis met een burn-out.

Als Siem in een andere werkelijkheid dreigt te verdwalen, vindt Hilly warmte en begrip bij Raf, haar collega. Maar mag je wat je vindt jezelf toe-eigenen? En mag je vindersloon vragen, als je het teruggeeft?

Boven de polder is de hemel, waarmee Hilly in gesprek gaat.

Vindersloon is de prelude op de tiende roman van Joke Verweerd, Vogelvlucht. Wil je weten hoe het verdergaat met Hilly, Matthy en Siem? Lees dan Vogelvlucht! (verschijning eind 2015/begin 2016).

Joke Verweerd (1954) bracht in 1983 haar eerste dichtbundel uit. Sindsdien zijn er vele succesvolle romans, verhalen en gedichten van haar hand verschenen. Twee keer won ze de ND|BCB-Publieksprijs: met Snoeitijd (2005) en met Retour Rantepao (2014).

Brancheorganisatie voor het
Christelijke Boeken- en Muziekvak

uitgeverijmozaiek.nl

ISBN 978 90 239 9477 0 | NUR 301

9 789023 994770